

Förslag till naturreservat Falkeröds Lindskog, del av Grebbestad 2:297

Med anledning av motion från Henrik Martinsson (C), inkommen den 2 februari 1994, beslutade kommunfullmäktige den 22 april 1996 att kommunen skall avsätta ca 10 hektar kommunal mark med olika biotoper i syfte att bevara den biologiska mångfalden.

Tekniska nämndens skogskommitté överlämnade den 31 maj 1996 ett förslag till miljöavdelningen med ett antal lämpliga områden för vidare bedömning.

Miljöavdelningen redovisade den 21 mars 1997 och den 24 juni 1998 för tekniska nämndens skogskommitté en översikt och värdebedömning av områdenas biologiska mångfald. Bedömningen gjordes utifrån kunskap som finns samlad i Länsstyrelsens naturvårdsplan för f d Göteborgs och Bohus län, Länsstyrelsens naturinventeringar över ängar, hagar, ädellövskogar och våtmarker, inventeringar inom föreningen Bohusläns flora. Miljöavdelningen har också besökt området i fält vid ett flertal tillfällen.

Vid ett möte med kommunens samrådsgrupp för detaljplanering den 14 april 1999 redovisade miljöavdelningen tre områden lämpliga att avsättas i syfte att bevara den biologiska mångfalden.

Fastigheten Grebbestad 2:297 ingick bland dessa områden. På mötet diskuterades frågor om skydd som reservat enligt miljöbalken, som kommunen själv kan besluta om, samt innehåll i skötselplaner. Samrådsgruppen för detaljplanering ansåg att områdena var rimliga och översände ärendet till tekniska nämnden.

Tekniska nämnden uppdrog den 12 maj 1999 åt samhällsbyggnadsförvaltningens miljöavdelning att arbeta vidare med ovanstående förslag på områden samt upprätta förslag på lämpligt skydd enligt miljöbalken med tillhörande skötselplaner. Redovisning sker till tekniska nämnden och miljö- och byggnadsnämnden innan ärendet översändes till kommunstyrelsen.

Miljö- och byggnadsnämnden respektive tekniska nämnden beslutade den 26 juni respektive den 28 juni 2001 att tillstyrka att det bildas naturreservat, med tillhörande skötselplan, på fastigheten Grebbestad 2:297, del av. Tekniska nämnden beslöt vidare att översända förslaget på det kommunala naturreservatet med tillhörande skötselplan till berörda sakägare, samhällsföreningar, Naturskyddsföreningen, Friluftsförbundet, Lantmäteriet, Länsstyrelsen samt kultur- och fritidsnämnden.

Av inkomna yttranden framgår att bildande av naturreservat tillstyrks. Kultur- och fritidsnämnden har lämnat synpunkter beträffande behovet av viss motortrafik inom området. I förslaget till föreskrifter är nu denna synpunkt tillgodosedd.

Stadsarkitekten har i yttrande lämnat synpunkter att avgränsning av naturreservatet mot nordväst och sydost bör justeras av administrativa skäl. Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, värda, återställa och bevara värdefulla naturmiljöer, samt livsmiljöer för skyddsvärda arter. Området bör därför ej omfatta markområden som överensstämmer med syftet. Lantmäteriet har ej heller haft synpunkter på avgränsningen. Föreslagen områdesavgränsning föreslås därför kvarstå mot nordväst. Mot syd sker dock justering av områdes avgränsningen. I enlighet med stadsarkitektens förslag mot gällande detaljplans gräns.

Förslag till naturreservat och skötselplan för Falkeröds Lindskog del av Grebbestad 2:297, **bilaga**.

Tekniska nämnden beslutade den 22 augusti 2002, § 154,

att godkänna förslag till naturreservat och skötselplan för Falkeröds Lindskog (del av Grebbestad 2:297) enligt **bilaga**, och

att överlämna förslaget till kommunfullmäktige för antagande.

Beredande organs förslag

Kommunstyrelsens förslag den 11 september 2002, § 241.

Kommunfullmäktiges behandling av ärendet

Beslut

Kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag

att godkänna förslag till naturreservat och skötselplan för Falkeröds Lindskog (del av Grebbestad 2:297) enligt **bilaga**.

FÖRSLAG

Naturreservatet Falkeröds lindskog (del av Grebbestad 2:297)

Beslut

Tanums kommun beslutar med stöd av 7 kap.4 § miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsas med innerkanten av den streckade linjen på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat, med föreskrifter och skötselplan enligt nedan.

Naturreservatets namn skall vara Falkeröds lindskog.

Beskrivning av området och skälen för beslutet

Namn:	Falkeröds lindskog
Kommun:	Tanum
Län:	Västra Götaland
Areal:	1,3 ha
Markägare:	Tanums kommun
Naturvårdsförvaltare:	Tanums kommun, Tekniska nämnden

Naturreservatet är beläget i omedelbar närhet till Grebbestads samhälle, i anslutning till Falkeröds hembygdsgård. Del av reservatet är av riksintresse för kulturvård enligt 3 kap.6 § miljöbalken och finns beskrivet i Länsstyrelsens naturvårdsplan 1979 för f.d. Göteborgs och Bohus län (Falkeröd-lundparti). Området är också upptaget i Länsstyrelsens inventering av ädellövskogar i Tanums kommun och redovisad som nyckelbiotop av skogsvårdsstyrelsen.

Reservatet utgörs av 1,3 ha randskog i ostsluttning på en gammal klapperstensstrand från den tid då platsen låg vid havsytan. Förekomsten av block är mycket riklig. Floran antyder att det finns skalgrus i marken. Nedanför reservatet finns åkermarker medan hållmarker med annan skog tar vid i väster. I trädsiktet är linden klart dominerande i reservatet. Lindarna är allmänhet medelgrova och mogna men inslag finns dessutom av grova och gamla träd. Enstaka inslag, ofta i kanterna, utgör alm, ek, lönn, oxel, asp och björk, alla medelgrova och unga till mogna.

I busksiktet finns ett glest skikt med enstaka hassel. I fältsiktet består de lägre delarna av frisk örttyp medan de högre består av lundgröetyp. Bland kärlväxterna kan nämnas mycket rikligt med blåsippa, rikligt med gullviva, sparsamt med sankt Pers nycklar, samt krollilja som är en trädgårdsflyktig. Förekomsten av fällmossa (*Antitrichia curipendula*) och guldlockmossa (*Homalothecium sericeum*) indikerar område med höga naturvärden och skog

med lång kontinuitet. Fågelarter som observerats i området är bl a större hackspett och gröngöling Enstaka boträd finns.

Naturreseptatet besöks flitigt av vandrare på Falkeredsleden som löper genom området. Besökare till Falkeröds hembygdsgård och boende i Grebbestad har också tillgång till en intressant och vacker tätortsnära lövskog . Frånvaron av död ved antyder att ”städning” emellanåt har genomförts, vilket bör upphöra av naturvårdsskäl. En välutvecklad lindskog av anseelig ålder är ett trädskikt som idag är ovanligt förekommande i landskapet.

Om lindskogen och de övriga träden får utvecklas fritt och mängden död ved ökar kommer reservatet bli allt viktigare för en rad arter bland lavar, mossor, svampar insekter och fåglar. Stora lindar och björkar har t ex särskilt stort värde för den mindre hackspetten. I anslutning till vandringsleden där sankt Pers nycklar förekommer bör dock skuggningen från träd successivt minskas och slåtter genomföras årligen.

Syfte

Syftet med reservatet är att bevara biologisk mångfald, vårda, återställa och bevara värdefulla naturmiljöer samt livsmiljöer för skyddsvärda arter. Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk (röjning, gallring, avverkning) ska få förekomma i randskogen.
- Förekomst av död ved såsom torrakor, lågor och grenar på mark ska öka i randskogen.
- Förutsättningar för att växt- och djursamhällen samt arter som är knutna till ädellövskog och tidigare hävdade öppna gräsmarker och ska kunna leva kvar ska vara goda.

Föreskrifter

Med stöd av 7 kap. 5 § miljöbalken, om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- Sprida gödselmedel.
- Sprida kemiska och biologiska bekämpningsmedel.
- Uppföra stängsel eller andra hägnader om inte annat framgår av till detta beslut hörande skötselplan.
- Bedriva skogsbruk (röjning, gallring, avverkning) om inte annat framgår av till detta beslut hörande skötselplan.
- Ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle om inte annat framgår av till detta beslut hörande skötselplan.
- Bedriva jakt.
- Borra, gräva, schakta, tippa, fylla ut, dika eller dämna.
- Anordna upplag.
- Bedriva täkt av berg, sten, grus eller jord.
- Uppföra radiomast eller anlägga luft- eller markledning.

- Anlägga väg, parkeringsplats, campingplats eller uppställningsplats för husvagnar.
- Framföra motorfordon om inte annat framgår av till detta beslut hörande skötselplan.
- Uppföra byggnad.
- Upplåta mark för orientering eller annan idrottstävling.
- Kalka mark eller vatten.

För att tillgodose syftet med reservatet förpliktas med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheten att tåla sådana intrång i reservatet som:

- Slåtter av gräs, örter och slyuppslag samt borttagande av enstaka träd i närområdet till vandringsstigen.
- Utmärkning och information om reservatet.
- Undersökningar av markslag, landskapselement, växt- och djursamhällen samt arter, enligt redovisning under rubriken dokumentation och uppföljning i till beslutet hörande skötselplan.

Med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, om rätten att färdas och vistas i reservatet, är det utöver vad som annars gäller förbjudet att:

- Framföra motordrivet fordon om inte annat framgår av till detta beslut hörande skötselplan. Motordrivet fordon är dock framföras på grusvägen och parkeringen i naturreservatets norra del.
- Tälta eller ställa upp husvagn/husbil
- Elda.
- Störa djurlivet.
- Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda stående eller omkullfallna träd och buskar.
- Plocka växter eller växtdelar med undantag för bär och matsvamp.
- Fånga och insamla ryggradslösa djur.

Ovanstående föreskrifter ska inte utgöra hinder för förvaltare att genomföra eller upphandla den skötsel som ska genomföras enligt till beslutet hörande skötselplan

Med stöd av 3 § förordningen (SFS 1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken fastställer Tanums kommun de mål och riktlinjer som framgår av den till beslutet hörande skötselplanen. Förvaltare för reservatet ska vara Tanums kommun, Tekniska nämnden.

Ärendets handläggning

Med anledning av en motion från Henrik Martinsson (C) den 2 februari 1994 beslutade Kommunfullmäktige 1996-04-22 att kommunen skall avsätta ca 10 hektar kommunal mark med olika biotoper i syfte att bevara den biologiska mångfalden.

Tekniska nämndens skogskommitté överlämnade 1996-05-31 ett förslag till Miljöavdelningen med ett antal lämpliga områden enligt ovan, för vidare bedömning.

Miljöavdelningen redovisade 1997-03-21 och 1998-06-24 för Tekniska nämndens skogskommitté en översikt och värdebedömning av områdenas biologiska mångfald. Bedömningen gjordes utifrån kunskap som finns samlad i Länsstyrelsens naturvårdsplan för f.d. Göteborgs och Bohus län, Länsstyrelsens naturinventeringar över ängar, hagar, ädellövskogar och våtmarker, inventeringar inom föreningen Bohusläns flora. Miljöavdelningen har också besökt området i fält vid ett flertal tillfällen

Vid ett möte med kommunens samrådsgrupp för detaljplanering 1999-04-14 redovisade Miljöavdelningen tre områden lämpliga att avsättas i syfte att bevara den biologiska mångfalden.

Fastigheten Grebbestad 2:297 ingick bland dessa områden. På mötet diskuterades frågor om skydd som reservat enligt miljöbalken, som kommunen själv kan besluta om, samt innehåll i skötselplaner. Samrådsgruppen för detaljplanering ansåg att områdena var rimliga och översände ärendet till Tekniska nämnden.

Tekniska nämnden uppdrog 1999-05-12 åt Samhällsbyggnadsförvaltningen, Miljöavdelningen, att arbeta vidare med ovanstående förslag på områden samt upprätta förslag på lämpligt skydd enligt miljöbalken med tillhörande skötselplaner. Redovisning sker till Tekniska nämnden och Miljö- och byggnadsnämnden innan ärendet översändes till Kommunstyrelsen.

Miljö- och byggnadsnämnden och Tekniska nämnden beslöt 2001-06-26, respektive 2001-06-28, att tillstyrka att det bildas naturreservat, med tillhörande skötselplan, på fastigheten Grebbestad 2:297 (del av). Tekniska nämnden beslöt vidare att översända förslaget på det kommunala naturreservatet med tillhörande skötselplan till berörda sakägare, samhällsföreningar Naturskyddsföreningen Friluftsförbundet, Lantmäteriet, Länsstyrelsen samt Kultur- och fritidsnämnden.

Av inkomna yttranden framgår att bildande av naturreservat tillstyrks. Kultur- och fritidsnämnden har lämnat synpunkter beträffande behovet av viss motortrafik inom området. I förslaget till föreskrifter är nu denna synpunkt tillgodosedd.

Stadsarkitekten har i yttrande lämnat synpunkter att avgränsning av naturreservatet mot nordväst och sydost bör justeras av administrativa skäl. Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, vårda, återställa och bevara värdefulla naturmiljöer, samt livsmiljöer för skyddsvärda arter. Området bör därför ej omfatta markområden som överensstämmer med syftet. Lantmäteriet har ej heller haft synpunkter på avgränsningen. Föreslagen områdesavgränsning föreslås därför kvarstå mot nordväst. Mot syd sker dock justering av områdesavgränsningen i enlighet med stadsarkitektens förslag mot gällande detaljplans gräns.

Dokumentation

Ekstam, U. & Forshed, N. (1992) Om hävden upphör. Kärleväxter som indikatorarter i ängs- och hagmarker. Naturvårdsverket.

Johansson, O. & Hedin, P. (1991) Restaurering av ängs- och hagmarker. Naturvårdsverket.

Larsson, A. och Finsberg, M. (1994) Ädellövskogar i Tanums kommun. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län 1997:11.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Natur i Göteborgs och Bohus län Norra och mellersta delen. Del 1. Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län 1979.

Skogsvårdsstyrelsen (1996) Nyckelbiotopinventering. Skogsvårdsstyrelsen i Västra Götaland.

Skogsstyrelsen (2000) Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer. Skogsstyrelsen

Bilagor

1. Illustrationskarta till beslutet
2. Skötselplan
3. Sändlista
4. Hur man överklagar.

Skötselplan för naturreservatet Falkeröds lindskog

Tillhör Tanums kommuns beslut 2002-09-30

ALLMÄN BESKRIVNING

Administrativa data

Skyddsform:	Naturreservat enligt 7 kap. 4 § miljöbalken
Objektnummer:	
Beslutsdatum:	2002-XX-XX
Naturvårdsförvaltare:	Tanums kommun, Tekniska nämnden
Kommun:	Tanum
Socken:	Tanum
Kartor:	Topografiska 9A Strömstad SV/SO Ekonomiska Grebbestad 9A:26
Fastighet:	Del av Grebbestad 2:29 7
Ägare:	Tanums kommun
Areal:	1,3 ha

Översiktlig beskrivning av befintliga förhållanden

Naturförhållanden

Allmänt

Naturreservatet Falkeröds lindskog är beläget i omedelbar närhet till Grebbestads samhälle. Reservatet utgörs av en 1,3 ha randskog i ostsluttning på en gammal klapperstensstrand från den tid då platsen låg vid havsytan. Förekomsten av block är mycket riklig. Floran antyder att det finns skalgrus i marken. Nedanför reservatet finns åkermarker medan hållmarker med annan skog tar vid i väster.

I trädsiktet är linden klart dominerande i reservatet. Lindarna är allmänhet medelgrova och mogna men inslag finns dessutom av grova och gamla träd. Enstaka inslag, ofta i kanterna, utgör alm, ek, lönn, oxel, asp och björk, alla medelgrova och unga till mogna. I busksiktet finns ett glest skikt med enstaka hassel. I fålsiktet består de lägre delarna av frisk örttyp medan de högre består av lundgröetyp. Bland kärlväxterna kan nämnas mycket rikligt med blåsippa, rikligt med gullviva, sparsamt med sankt Pers nycklar, samt krollilja som är en trädgårdsflykting. Förekomsten av fällmossa (*Antitrichia curtipendula*) och guldlockmossa (*Homalothecium sericeum*) indikerar område med höga naturvärden och skog med lång kontinuitet. Fågelarter som observerats i området är bl a större hackspett och gröngöling. Enstaka boträd finns.

Naturreseptatet besöks flitigt av vandrare och besökare till Falkeröds hembygdsgård, inte minst på grund av närheten till Grebbestads samhälle. Frånvaron av död ved antyder att ”städning” emellanåt har genomförts, vilket bör upphöra av naturvårdsskäl. En välutvecklad lindskog av anseilig ålder är ett trädsikt som idag är ovanligt förekommande i landskapet.

Om lindskogen och de övriga träden får utvecklas fritt och mängden död ved ökar kommer reservatet bli allt viktigare för en rad organismer bland lavar, mossor, svampar, insekter och fåglar. I närområdet där sankt pers nycklar förekommer bör skuggningen från träd dock minska.

Friluftsliv

Vandringsleden genom naturreseptatet utnyttjas både av tillfälliga besökare och boende i Grebbestad. Området kring Falkeröds hembygdsgård besöks också flitigt, främst sommartid. Vandring i reservatet bör även i framtiden koncentreras till befintlig vandringsled.

DISPOSITION OCH SKÖTSEL AV MARK

Övergripande mål

Syfte

Reservatets skötsel bör syfta till att:

- * bevara randskogen och de arter som finns där
- * bevara växtplatserna för orkidéer och här bibehålla förutsättningar för floran som är beroende av öppna och ogödslade gräsmarker.

Uppföljning

För att följa upp om reservatets skötsel ger avsedd effekt och för att undersöka om de övergripande målen uppnås bör följande göras:

- Fältbesök för varje skötselområde för att i de fall där så är möjligt bedöma om angivet skötselmål uppfyllts och angivna skötselåtgärder genomförts. Lämpligt intervall- 5 år.
- Återkommande inventeringar av lavar, mossor, svampar, kärlväxter, insekter och fåglar med metoder som gör att jämförelser mellan olika inventeringstillfällen är möjliga att göra. Lämpligt intervall: 10 år.

Dokumentation

Naturvårdsförvaltaren dokumenterar samtliga skötselinsatser och uppföljningsåtgärder som görs. Denna dokumentering innefattar även kostnader och finansiering. Metoder som används vid olika typer av uppföljande undersökningar måste noggrant dokumenteras. Detta görs lämpligen av den som genomför undersökningarna.

Revidering

Skötselplanen bör revideras då uppföljning ger indikation på att behov finns. Tidsintervallet för revidering bör dock inte under några omständigheter överstiga 25 år.

BESKRIVNING AV DE OLIKA SKÖTSELOMRÅDENA

Reservatet har indelats i skötselområden som redovisas på tillhörande karta.

Skötselområde 1 (Skog med fri utveckling)

Beskrivning:

Skötselområdet omfattar området väster om vandringsstigen, med undantag av zonen 10-15 meter väster om vandringsstigen, som ingår i skötselområde 3. I området ska skogen utvecklas fritt utan skogsbruksåtgärder.

Skötselmål:

Skötseln i området syftar till:

- att bevara randskogen och de arter som finns där.
- att trädkiktet ska bli äldre och grövre.
- att förekomst av död ved såsom torrakor, lågor och grenar på mark ska öka.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Nedfallna träd, torrakor och grenar ska kvarligga i området. Enstaka träd och grenar i anslutning till vandringsstigen som riskerar att falla ned får tas ned efter samråd med kommunens Miljöavdelning. Vid samrådet avgörs om stammar och grenar ska kvarligga på platsen, placeras längre upp i reservatets sluttning (åt väster), eller borttransporteras.

Skötselområde 2 (Skog med begränsad skötsel i fält-, busk- och trädkikt)

Beskrivning:

Skötselområdet utgörs av mark ca 10-15 meter väster om vandringsleden, från bostadshuset vid Falkeröds hembygdsgård och norrut, samt området i reservatets norra del i anslutning till grusväg och parkeringsplats (se karta).

Skötselmål:

Skötseln i området syftar till:

- att bibehålla intrycket av ”park” närmast vandringsstigen, grusvägen och parkeringen.
- att trädkiktet ska bli äldre och grövre.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Röjning av gräs, örter och slyuppslag kan endast utföras i område från vandringsstigen och 10-15 meter åt väster samt i området i reservatets norra del i anslutning till grusväg och parkeringsplats. Röjning tillåts med röjsåg och/eller sk gräsröjare och trimmers. Röjning skall ej ske med tätare frekvens än vart tredje år. Bortröjt gräs, örter och slyuppslag kan kvarligga.

Röjning får ej ske före 15 augusti.

Enstaka träd och grenar i anslutning till vandringsstigen, grusvägen och parkeringsplatse, som riskerar att falla ned får tas ned efter samråd med kommunens Miljöavdelning. Vid samrådet avgörs om stammar och grenar ska placeras längre upp i reservatets sluttning (åt väster), eller borttransporteras.

Skötselområde 3 (Skog med begränsad skötsel i fält-, busk- och trädskikt)

Beskrivning:

Området öster om vandringsleden, samt ca 10-15 m väster om vandringsleden från söder fram till bostadshuset vid Falkeröds hembygdsgård.

Skötselmål:

Skötseln i området syftar till:

- att bevara växtplatserna för orkidéer och här bibehålla förutsättningar för florans som är beroende av öppna och ogödslade gräsmarker.
- att bibehålla intrycket av ”park” närmast vandringsstigen
- att trädskiktet ska bli äldre och grövre.

Istandsättningsåtgärder:

Inga.

Underhållsåtgärder:

Slätter av gräs, örter och slyuppslag ska utföras varje år med slätterbalk. Bortslaget gräs, örter och slyuppslag ska kvarligga minst tre dagar innan det krattas upp och tas bort från marken. Detta får ej läggas upp inom reservatet. Slätter ska utföras under de två första veckorna i augusti.

För att minska skuggningen vid platser med sankt pers nycklar bör enstaka träd successivt tas bort. Vilka träd som bör tas ned avgörs i samråd med kommunens Miljöavdelning.

Enstaka träd och grenar i anslutning till vandringsstigen som riskerar att falla ned får tas ned eller samråd med kommunens Miljöavdelning. Vid samrådet avgörs om stammar och grenar ska placeras längre upp i reservatets sluttning (åt väster), eller borttransporteras.

ANORDNINGAR FÖR REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Parkeringsplatser

Besökare kan nyttja befintlig parkeringsplats i anslutning till Falkeröds hembygdsgård.

Information

Minst två tavlor med information om naturreservatet bör uppsättas. Lämpligen bör tavlorna placeras söder respektive norr om reservatet i anslutning till vandringsstigen.

